

Češi v zahraničí - V chorvatské Rijece byl slavnostně otevřen nový Český dům

[2009-10-10] Autor: Milena Štráfěldová

Před deseti lety by asi nikdo nevěřil, že se zhruba dvěma stovkám českých krajanů v chorvatské Rijece podaří splnit jejich sen - postavit si nový, moderní Český dům. Před pěti lety ale položili základní kámen a letos 19. září se dům za zhruba milion eur slavnostně otevřel.



Český dům v Rijece, foto: autorka

Na pódiu nového Českého domu v Rijece se vystřídaly nejprve nejmenší děti a postupně i další folklorní, taneční a pěvecké soubory z Rijeky i jejího okolí. A ve zcela zaplněném velkém sále, který by běžně měl pojmut kolem 230 lidí, se jich tísnilo nejméně dvakrát tolik. Nikdo z českých krajanů si nechtěl nechat ujít slavnostní otevření. Přijeli i hosté ze Záhřebu, Daruvaru a dalších míst, kde žije česká krajanská menšina v Chorvatsku, ale i z Česka. Byl mezi nimi i bývalý český velvyslanec v Záhřebu Petr Buriánek, který stál u počátku nového krajanského domu:

"Začátky byly těžké především proto, že ten projekt byl myslím pro všechny trochu veliký. A upřímně řečeno myslím, že nebylo mnoho lidí, kteří si byli hned od začátku jisti, že se to může skutečně realizovat. Já se přiznám k tomu, že jsem ze začátku byl taky trochu zaskočen, ale potom jsem se přidal na stranu těch, kteří se rozhodli, že se o to pokusíme. A jsem velmi rád a hrdý na to, že Česká republika opravdu přispěla poměrně významnou finanční částkou, ale i obecnou podporou k tomu, že se dnes tento překrásný dům otevřel."



Předsedkyně České besedy v Rijece
Fanyanka Husáková s Jiřím Paroubek, foto:
L.Szabó

Největší zásluhu na stavbě Českého domu v Rijece má předsedkyně České besedy v Rijece Fanyanka Husáková, která dům doslova vydupala ze země. I ona připomněla jeho začátky:

"Nemůžeme sedět s rukama v klíně, mlčet a čekat, kdo nám co dá. V roce 1999 jsem přemýšlela o stavbě domu, byl to můj návrh. Nejdřív si všichni mysleli, že to je legrace, potom trochu žárlili. Ale my jsme se dali do práce a v roce 2004 položili základní kámen a pět let pracujeme. Naši lidé tu odpracovali za nejméně 700 tisíc kun."

Vypočítala také, kdo všechno se na financování moderní stavby podílel:

"Nejvíce nám pomohlo město Rijeka, dalo 1 960 000 kun, stát dal 1 050 000, Česko 746 tisíc. Župa nám dala 700 tisíc, Svaz Čechů 510 tisíc a Rada menšin 470 tisíc. A pak už to jelo. Dostali jsme železo z Ostravy za 60 tisíc, přispěly Bílovice, Římov, kamarádi, jeden náš člen dal 12 tisíc euro. Co mě nejvíce potěšilo, bylo to, že když jsme neměli peníze a bylo třeba to dodělat, tak si naši lidé půjčili peníze, jen aby se dům dostavěl."



Interiér Českého domu v Rijece, foto:
autorka

Český dům v Rijece nyní poskytne zázemí všem aktivitám českých krajanů v tomto přímořském městě:

"Máme tři taneční skupiny, máme sbor, divadlo, máme loutkáře. Vydáváme Naši řeč, máme překrásnou webovou stránku."

Český dům v Rijece dnes nabízí nejen velký sál pro divadelní, hudební i taneční vystoupení, ale i zkušebny, šatny a sociální zázemí pro jednotlivé soubory. Folklorní soubor má konečně kde uskladnit krásné kroje, které už představil i na krajauském festivalu v Praze. A jsou tu i pokoje s dvaadvaceti lůžky pro hosty z České republiky, z partnerským měst Ostravy nebo Říma, pro členy českých souborů, které tu budou hostovat, i pro další návštěvníky českých krajanů v Rijece. A chystá se i restaurace s moderním zázemím, která bude lákat i na českou kuchyni. O využití domu se zmínila poslankyně chorvatského parlamentu pro českou a slovenskou menšinu Zdeňka Čuchnilová:

"Je to největší Český dům v Chorvatsku. Je to Masarykův dům, na což je česká menšina hrdá. Budovali jsme České domy mezi dvěma válkami. Prosperuje každá Beseda, která má svůj dům. Tam, kde svůj dům neměla, byly problémy. Dnes jedna taková malá Beseda dovedla postavit takovýto dům, který bude nejen pro Českou besedu, ale bude to i dům pro přátele z České republiky. Bude to i dům, který budou moci využít všichni Češi v Chorvatsku, sejít se tady, pracovat tady, poněvadž jsou tady i pracovní podmínky."



Dům ale nebude sloužit jen české menšině v Rijece. Město, které do jeho stavby vložilo nemalé peníze, ho bude využívat pro své kulturní a společenské programy. Desetiletou snahu českých krajanů v Rijece ocenil při slavnostním otevření domu i současný český velvyslanec v Chorvatsku Karel Kühnl:

"Je to výsledek nesmírně aktivity členů České besedy tady v Rijece, a konkrétně paní Fanyanky Husákové. Ale je to také výsledek podpory města Rijeky, která poskytla největší díl peněz. Nemalý díl poskytla i Česká republika. Ale je to také výsledek toho, že Chorvatská republika jako taková poskytuje velkou podporu práci národnostních menšin."

To ostatně potvrdil i senátor a člen Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí Tomáš Grulich, který se otevření domu v Rijece také zúčastnil:



Senátor Tomáš Grulich

"Já si myslím, že je to skutečně kombinace několika věcí a především je to chorvatská vláda a stát, který má jeden z nejrozsáhlejších a nejpřívětivějších zákonů ve vztahu k menšinám. Česká menšina tady v Rijece je velmi aktivní. Není největší. Přesto se jí podařilo zvládnout něco, co je v Čechách téměř nepředstavitelné. Tento dům bude samozřejmě sloužit i pro menšiny další, ale nebýt té české, tak to tady není!"

Aktivitu české menšiny vyzdvihl i velvyslanec Karel Kühnl:

"Myslím si, že je to součást dlouhodobého vývoje, kdy se v posledních letech hodně opravují České domy, České besedy, kterých je v celém Chorvatsku přes dvacet, a to i za pomoci financí z České republiky. A myslím, že je to také důkaz, že česká menšina v Chorvatsku je životaschopná, životná a že nás všechny ještě hodně dlouho přežije."